Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Dokument dato
27.03.2018

Vår referanse
2018/468/VAHE

Vår saksbehandler
Heidi Vassbotn Løfqvist, tlf. 33412611

Deres dato

Deres referanse

Arkivkode
324

Til adressat ihht liste

Lederstøtteordning ved håndtering av skogbranner - sesongen 2018

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til brev av 27.03.2018 om innsats fra skogbrannhelikopter for sesongen 2018.

Bakgrunn
DSB har i 2018, som i foregående år, inngått avtale om lederstøtte ved skogbranner. Ny avtale om lederstøtteordning er inngått med Rogaland brann- og redning IKS. Rogaland brann og redning IKS peker ut brannbefal i fra flere brann- og redningsvesen som har kompetanse på skogbrannhåndtering, og disse vil da utgjøre den nasjonale lederstøtteordningen. Lederstøtteordningen skal bidra til å sikre effektiv bruk av statens skogbrannhelikopter, og bidra til at kommunenes håndtering av store skogbranner styrkes. Samtlige brannbefal som deltar i ordningen er gjennom nasjonale og regional skogbrannopplæring og øvelser god kunnskap og er godt rustet til å håndtere ledelse av skogbrannbekjempelse. Avtalen innebærer at det parallelt med innsats fra skogbrannhelikopter, innføres en særskilt nasjonal lederstøtte der ett ledende brannbefal støtter den brannsjefen som har ansvaret ved en skogbrann. Kostnadene for denne støtten dekkes av DSB.

Lederstøtteordningens innhold
Ansvaret for å håndtere en skogbranninnsats vil alltid ligge til det brann- og redningsvesenet som har skogbrannen i sitt ansvarsområde. Lederstøtteordningen endrer derfor ikke på ansvaret for å lede brannbekjempelsen.

Lederstøtteordningen skal bidra til at skogbrannhelikopter utnyttes effektivt, og den er obligatorisk for det brann- og redningsvesenet som anmoder om bistand fra statens skogbrannhelikopter. Brannbefal med erfaring fra skogbrannhåndtering og -innsats inngår i lederstøtteordningen, og de skal i tillegg til å bidra til effektiv utnyttelse av skogbrannhelikopter, gi råd og bidra til at det brann- og redningsvesenet som har håndteringsansvaret selv etablerer den nødvendige innsatsorganisasjonen som kreves for å kunne håndtere en skogbrann.

Overordnet målsetting med lederstøtteordningen er god og riktig samhandling mellom bakkestyrker og skogbrannhelikopter/-e, og at det iverksettes nødvendige tiltak så tidlig som mulig.

Varslingsprosedyre og oppfølging fra lederstøtteordningen
1. Når brann- og redningsvesenet anmoder egen 110-sentral om å rekvirere skogbrannhelikopteret fra Hovedredningssentralen for Sør-Norge (HRS-S), skal den regionale 110-sentralen umiddelbart varsle Alarmsentral Brann Sør-Vest på telefonnr. 51 91 85 85 om pågående skogbrann.
2. Alarmsentral Brann Sør-Vest tildeler skogbranntalegruppe til hendelsen som kan benyttes til kontakt med lederstøtten og skogbrannhelikopteret. Det må avklares om førstekontakten mellom lederstøtte og brannsjefen skal skje på nødnett eller mobiltelefon.

3. Alarmsentral Brann Sør-Vest varsler det brannbefal som til enhver tid har ansvar for å følge opp med lederstøtte og gir informasjon om tildelt skogbranntalegruppe og annen kontaktinformasjon.

4. Den brannsjefen som har ansvaret for å håndtere skogbrannen blir automatisk kontaktet av brannbefalet i lederstøtteordningen. Det etableres samtidig kontakt mellom lederstøtteordningen og skogbrannhelikopteret.

5. Den brannsjefen som har ansvaret for å håndtere skogbrannen, må kunne gi informasjon om hvor det brenner, hva som har skjedd innledningsvis og hvilke ressurser som er rekvirert. Brannsjefen må kunne beskrive skadeomfanget og potensialet for ytterligere skade.

DSB minner om at instruks for rekvirering og bruk av skogbrannhelikopter og annen informasjon om skogbrann ligger tilgjengelig på DSBs hjemmeside www.dsb.no. Brann- og redningsvesenet er ansvarlig for å skaffe seg oversikt over situasjonen og etablere egen innsatsorganisasjon. Lederstøtteordningen kan også rådspørres uten at det rekvireres skogbrannhelikopter, og ordningen kontaktes da på samme måte via Alarmsentral Brann Sør-Vest.

Samband

Skogbrannhelikopter er tilgjengelig på Nødnett.

Grunnet ulike geografiske avgrensninger for Nødnett-basestasjonene til bruk for helikopter (AGA-nettet) og de vanlige Nødnett-basestasjonene anbefales det sterkt å benytte de nasjonale skogbranngruppene ved kommunikasjon med helikopteret. Alarmsentral Brann Sør-Vest som administrerer skogbranntalegruppene og det tildeles skogbranntalegruppe til hver skogbrann. Lederstøtte vil også kunne benytte nødnett for kommunikasjon.

Alle oppfordres til å benytte Nødnett aktivt slik at vi får erfaringer og avdekket hvordan det mest effektivt kan benyttes operativ i disse hendelsene.

Sivilforsvarets to-frekvente kanaler blir gjort tilgengelige for brann- og redningsvesenet og andre nød- og beredskapsetater gjennom Sivilforsvarsdistriktene. Sivilforsvarsdistriktene kan kontaktes med tanke på å inngå avtaler om bruk av kanalene, herunder etablering av nødvendige sambandsrutiner. Forvaltningsansvaret for og administrasjon av frekvensene ligger hos Sivilforsvaret og dette setter rammer for omfanget av tilgang og bruk.

På 1980- tallet ble Sikringsradioen AS (SRadioen) etablert med tanke på sikring for skogbrukere. I de senere år er radioen også tatt i bruk hos andre brukergrupper med relevant virke i utmark. Det er ca 10 500 radioeiere, og Sikringsradioen AS som organiserer og drifter konseptet, har informert DSB om at dette er en ressurs som brann- og redningsvesenet kan gjøre seg nytte av. De enkelte brukerne av SRadioen har svært ofte lokalkunnskap om terreng og fremkomstmuligheter, de disponerer i tillegg annet utstyr som kan være verdifullt for skogbranninnsats, og de befinner seg ofte i områder der de kan bidra til rask inngripen. Mer informasjon om lokale radiolag og om SRadioen er tilgjengelig på www.sradioen.no.

Forebyggende og foregripende tiltak
DSB understreker at i kommuner hvor det er fare for betydelig skade ved brann i skog og utmark, er det regelverkskrav til å organisere særskilte reservestyrker for innsats ved slike branner, jfr. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 14. juni 2002, § 4-12 – Skogbrann. Styrkene skal øve minst en gang pr. år. Ansvaret for å vurdere behovet for og etablere slike styrker tilligger kommunene. I tillegg minner DSB om at kommunene i situasjoner hvor brannrisikoen er vesentlig større enn normalt

skal innføre høyere beredskap, skjerpet vakthold, utplassere materiell og lignende, slik det fremgår av samme forskrifts § 4-11.

Skogbrannprognose for 48 timer ligger på følgende nettadresse: http://www.yr.no/spesialvarsel/skogbrannfare.html. Brann- og redningsvesenet kan og bør kontakte Meteorologiske Institutt, værvarslingsavdelingen på Blindern, på tlf. 22 96 32 99 for lokale vindprognoser.

Viktig å merke seg:
- I perioder med stor skogbrannfare skal brann- og redningsvesenet og kommunene holde seg oppdatert og følge meteorologiske prognoser løpende.
- Brann- og redningsvesenet skal samarbeide med skogbruksmyndigheter, skogeiere og andre for å vurdere forebyggende tiltak og for å forberede skogbrannslokkeinnsatser.
- Brann- og redningsvesenet kan med grunnlag i brann- og eksplosjonsvernloven iverksette nødvendige forebyggende tiltak, inkludert driftsstans i skogbruket, stans av kantslått med mer. Slike pålegg bør gjøres i samråd med berørte aktører, som skogeiere, entreprenører og andre.
- Før pålegg fattes skal brann- og redningsvesenet kontakte fylkesmannen, fordi det svært ofte er aktuelt å samordne tiltak og pålegg regionalt.

Tillegg som grunnlag for informasjon fra brann- og redningsvesenet:
Følgende kan benyttes som informasjonsgrunnlag i perioder med fare for skogbranner:

- Det er et generelt forbud mot å gjøre opp ild eller behandle brannfarlige gjenstander utendørs som kan føre til brann. Det er forbud mot å gjøre opp ild i eller i nærheten av skog og annen utmark i perioden 15. april til 15. september. Et i utgangspunktet lite bål kan føre til skogbrann og få store konsekvenser.
- Skogbrannfaren er høy, pass på at du ikke forårsaker skogbrann. Det skal ikke mer til enn glør fra sigarettstumper eller bruk av engangsgriller i naturen for å starte en skogbrann.
- I perioder med tørt og varmt vær skal du alltid oppføre deg slik at det ikke oppstår brann.

Hva gjør du hvis uhellet er ute og du som førstemann kommer til en skogbrann?

1. Varsle brann- og redningsvesenet på nødnummer 110 om brannen. Fortell hvem du er, gi beskjed om hvordan du kan kontaktes. Tydelig stedsangivelse er viktig å gi, og møt gjerne brann- og redningsvesenet for å vise vei fram til brannstedet.

2. Begynn slokkingsarbeidet med tilgjengelige ressurser. Brekk eller hogg et lite lauvtre på ca 2 meter og fjern kvister nedenfra til du sitter igjen med en dusk i toppen. Dette er et særdeles effektivt redskap hvis den brukes som en feiekost på brennende organisk materiale. Børst/fei flammene tilbake i brannområdet. Ikke slå, det har dårligere effekt og kan til og med gjøre vondt verre. Hagekanner og bøtter kan gjøre god nytte hvis vann er tilgjengelig. Du kan også bruke sand eller tepper for å forsøke å kvele flammene.

3. Bevar fatningen og fordel tilgjengelige ressurser på hver side av ildens flanker (sider eller kanter). Treng ilden ned som mot bunnen av en trekant til den er slokket.

4. Sørg for tilstrekkelig etterslokking og vakthold. Ved skogbrann kan det brenne i jordsmonn, trestubber, maurtuer, og annet, og ved litt vind vil ilden raskt flamme opp igjen. Vær derfor særlig oppmerksom om det er meldt om vind eller vindøkning.

5. Skogbrannslokking er farlig arbeid. Vis største forsiktighet og kom deg ut av området før flammene omringer deg. Ta ikke sjanser!

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
avdeling for forebygging og sikkerhet

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektør

Hans Kristian Madsen
fung. seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent